

بِسْمِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

عن علي بن الحسين عليه السلام قال:

﴿لَوْ يَعْلَمُ النَّاسُ مَا فِي طَلَبِ الْعِلْمِ لَطَبُوهُ وَ لَوْ بَسَفَكَ الْمُهْجَ وَ حَوْضَ اللَّجْجِ﴾

الكافي، جلد 1، صفحه 35

امام خامنه‌ای مدظله‌العالی:

درس خواندن و تهذیب اخلاق و هوشیاری سیاسی همراه با تلاش‌های انقلابی،

وظائفی هستند که دختران و پسران این نسل باید آنها را هرگز فراموش نکنند. 1398/9/24

عنوان:

همه از خاکید

شناسنامه مطلب	
e-w-65	کد مطلب
	موضوع
علمی / سایر علوم / تحقیق و مطالب علمی / یادداشت / درس حوزوی / سؤال و تمرین	رده
تساوی، عدالت، تواضع، قیاس مساوات، فتح مکه، تاریخ صدر اسلام، اشتقاق، ابدال، شکل ثالث، تحویل قضایا، عکس مستوی، عطف جمله، واو عاطفه، واو استیناف، جمله انشائیه، جمله خبریه	برچسب

پایگاه تزکیه‌ای، علمی، بصیرتی و مهارتی نُمُو

nomov.ir

بِسْمِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1. محتوای این فایل، پاسخ به تمرین 303 از تمارین [کانال کاربرد علوم حوزوی](#) در

عن علي بن الحسين عليه السلام قال:

پیام‌رسان اینا است.

﴿تَوْضِيحُ مَا فِي طَلَبِ الْعِلْمِ لَطَبُورٌ وَ لَوْ سَفَكَ الْمُهَجَّ وَ حَوَّضَ اللَّحَجَّ﴾

2. در تولید این فایل از نرم‌افزار قاموس التور متعلق به مرکز تحقیقات کامپیوتری

علوم اسلامی استفاده شده است. الکافی، جلد 1، صفحه 35

امام خامنه‌ای مدظله‌العالی:

درس خواندن و تهذیب اخلاق و هوشیاری سیاسی همراه با تلاش‌های انقلابی،

وظائفی هستند که دختران و پسران این نسل باید آنها را هرگز فراموش نکنند. 1398/9/24
عن امیه بن عبد الله بن عمرو، ان رسول الله صلى الله عليه وسلم لما فتح مكة قام خطيبا،

فقال: ان الله عز وجل قد اذهب عنكم عبية الجاهلية وتعظمها بابائها، فالناس رجالان: بر
تقي كريم على الله عز وجل و فاجر شقي هين على الله عز وجل الناس بنو آدم، و آدم من
تراب، قال الله تعالى: {يا ايها الناس انا خلقناكم من ذكر و أنثى و جعلناكم شعوبا و قبائل
لتعارفوا ان اكرمكم عند الله اتقاكم ان الله عليم خبير} اقول قولی هذا و أستغفر الله لي و
لكم.

سوالات:

۱. «او» در و استغفر برای عطف است یا استیناف؟ یک دلیل نحوی ذکر کنید.

۲. ترکیب فالناس رجالان: بر تقي كريم على الله عز وجل و فاجر شقي هين على الله عز وجل و دو جمله
بعدش برای اینکه اثبات کند «کلا صنفی الناس ای برهم و فاجرهم من تراب» دو اشکال دارد؛ یکی
اینکه شکل سوم در ترکیب قضیه اول و دوم همیشه منتج جزئیه است و دوم بین قضیه دوم و سوم حد
وسط تکرار نشده است. اشکال‌ها را جواب دهید.

۳. «عبیه» چه صیغه ای است؟

پاسخ:

۱. پایگاه تزکیه‌ای، علمی، بصیرتی و مهارتی **نُمو**
قولی اخبار است و جمله

۱. جمله اقول

استغفر الله لی و لکم انشا است و لذا به نظر می‌رسد واو برای استیناف باشد.

(مغنی اللیب، ج 2، ص: 482)

۲. قیاس اول این است

❖ الناس صنفان (ای الرجلان و هما بر و فاجر)

❖ الناس بنو آدم

و قیاس دوم این است

❖ البر و الفاجر کلاهما بنو آدم (نتیجه قیاس قبل بنابر انتاج کلیه)

❖ آدم من تراب

و نتیجه نهایی می‌شود کلا صنفی الناس ای البر و الفاجر من تراب

(ارتباط فقرات دیگر خبر و استدلال بین آنها از بحث تمرین ما خارج است.)

جواب از اشکال اول منطقی:

رد اشکال انتاج کلیه در ثالث الاشکال نیاز به توضیح دارد و خلاصه آنکه علت جزئیت ضرب اول شکل سوم این است که عکس موجه کلیه، جزئیه است لکن اگر حصری در کار باشد و به عبارت دیگر بین موضوع و محمول تساوی باشد و نه عموم و خصوص مطلق، عکس کلی صادق خواهد بود و لذا با رد شکل ثالث به شکل اول که ام الاشکال است می‌بینیم که اشکال زائل می‌شود. در این مثال فالناس رجلان مفید حصر ناس در رجلان است پس می‌توان عکس مستوی ساخت و گفت الصنفان جمیع الناس و مطلوب هم کلیه می‌شود.

جواب از اشکال دوم منطقی:

این قیاس مثل قیاس مساوات است بلکه از مصادیق آن است و این یعنی اینکه به قضیه دیگری از خارج نیاز دارد که چون بدیهی بوده ذکر نشده است و آن قضیه عبارت است از «ما کان من شیء هو من شیء کان هو من ذلك الشيء».

تطبیقش این است:

البر و الفاجر کلاهما ناشئ من آدم (نتیجه قیاس اول)

کل ناشئ من آدم ناشئ مما نشأ منه آدم (قضیه خارجیه)

البر و الفاجر ناشئان مما نشأ منه آدم (قیاس نخست)

التراب نشأ منه آدم (کبرای قیاس دوم مذکور در روایت)

ما نشأ منه آدم البر و الفاجر ناشئان منه (محواله نتیجه قیاس بالا¹)

التراب كلا الصنفين ناشئ منه (قیاس دوم)

و تحویل آن می شود کلا صنفی الناس ای برهم و فاجرهم ناشئان من تراب و هو المطلوب.

۳. و فی الحدیث: إن الله وضع عنكم عبية الجاهلية، و تعظّمها بأبائها.

یعنی الکِبَر، بضم العین، و تُكسّر. و هي فُعولة أو فُعيلة، فإن كان فُعولة، فهي من التَّعْبِيَةِ، لأن المتكبر ذو تكلف

و تَعْبِيَةٍ، خلافُ المُسترسِلِ على سَجِيَّتِهِ; و إن كانت فُعيلة، فهي من عُبَابِ الماءِ، و هو أَوْلُهُ و ارتفاعه; و قيل:

إن الباءَ قُلِبَتْ ياء، كما فَعَلُوا في تَقْضَى البازي.²

¹ دقت شود که تحویل با عکس اشتباه نشود.

² . لسان العرب، ج 1، ص ۵۷۴